

کپ
احیای فرحزاد؛ کاری ارزشمند در مدیریت ششم

علی محمد مختاری را بدون شک باید مرد اول پروژه احیای رود دره فرحزاد در بخش پیگیری و اجرا دانست؛ مدیر عامل با نجر به سازمان بوستان ها و فضای سبز شهرداری تهران که سابقه طولانی خدمت در این سمت، او را به یکی از ستون های مدیریت شهری در حوزه احیا و توسعه فضای سبز شهری تبدیل کرده است. جزئیات پروژه احیای رود دره فرحزاد را در گفت و گو با او مرور کرده ایم.

اقدام خوب شهرداری از سال ۱۴۰۲
 فاز یک رود دره فرحزاد به مساحت ۵۴ هکتار امروز مورد بهره برداری قرار گرفت. اینجا در گذشته تعداد زیادی معادن متناجر سکونت داشتند و وضعیت بسیار نامناسبی را برای شهروندان تهرانی به ویژه برای مردم منطقه فرحزاد ایجاد کرده بودند. خوشبختانه با اقدامات بسیار خوبی که شهرداری تهران از سال ۱۴۰۲ انجام داد، کار پاکسازی این منطقه آغاز شد و امروز مورد بهره برداری قرار گرفت. اکنون امکان ورود به این زمین ها برای شهروندان و طبیعت گردان فراهم شده است تا بتوانند در این محل تفریح کنند.

فرحزادی که فرحزاد شد
 افتتاح رود دره فرحزاد یکی از کارهای ارزشمند مدیریت شهری ششم است. در این محل هزاران معنات متناجر سال های سال حضور داشتند و این موضوع، منطقه را با آسب های اجتماعی مواجه کرده بود. اجرای این طرح از ۱۲ سال پیش متوقف شده بود؛ اما در یک سال و نیم اخیر اقدامات بسیار خوبی انجام گرفت و در همین مدت کوتاه ۵۴ هکتار بهسازی شد. این اقدام به اعتقاد من از کارهای بسیار خوبی است که شهرداری تهران انجام داد و منطقه را از آسب های اجتماعی و معنات متناجر پاکسازی کرد تا فرحزاد به معنای واقعی فرحزاد شود.

ایجاد ظرفیت خوب طبیعت گردی برای تهرانی ها
 با اقدامات انجام شده در حال حاضر حتی یک معنات متناجر در این منطقه نمی تواند پیدا کند. مردم این محل از اقدامات انجام شده بسیار راضی هستند و این منطقه با ظرفیت هایی که دارد می تواند محیط مناسبی برای طبیعت گردی شهروندان تهرانی به ویژه مردم منطقه باشد.

فاز ۲ را شروع می کنیم
 با اتمام کار فاز یک، اجرای فاز دوم پروژه رود دره فرحزاد به مساحت ۱۰۳ هکتار از یکشنبه ۲۰ آبان شروع می شود. سعی می کنیم با توجه به تأکید شهرداری تهران در زمینه تسریع در روند اجرای پروژه، این فاز را نیز به سرعت پیش ببریم و به بهره برداری برسانیم.

احداث تصفیه خانه های متعدد
 اصل این است که فضای سبز این منطقه که فضای سبز بکری هم هست حفظ شود؛ در نتیجه تلاش ما این است که امکانات مورد نیاز برای بهره برداری شهروندان از این پروژه در محل ایجاد شود؛ مخصوصاً برای شهروندانی که به قصد طبیعت گردی به این محل می آیند. همچنین آب این منطقه آلوده و فاضلاب بود و اگر قبل از پاکسازی این دره قدم به این منطقه می گذاشتید، از شدت بوی تعفن نمی توانستید تردید کنید. به همین دلیل احداث ۴ تصفیه خانه برای تصفیه آب در این منطقه در دستور کار قرار گرفته که ۲ تصفیه خانه احداث شده و ۲ تصفیه خانه دیگر هم در دست احداث است. در حال حاضر ملاحظه می کنید که آبی که در رودخانه جریان دارد آب زلال و تمیزی است و برای فضای سبز هم شرایط بسیار خوبی ایجاد شده است.

تملک هایی که صورت گرفت
 برای اجرای فاز یک رود دره با مساحت ۵۴ هکتار تاکنون حدود ۱۰ هکتار تملک انجام شده؛ اما برای فاز ۲ همچنان باید تملک هایی انجام شود. حدود ۲۵ هکتار در محدوده منطقه ۲ و ۳۲ پلاک در محدوده منطقه ۵ باید برای اجرای فاز ۲ تملک شود که شهرداری های مناطق و معاونت مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران برای انجام این تملک ها در تلاش هستند.

۱۰ هکتار گل و گیاه فضای سبز به پروژه رود دره اضافه شد.

نابودی دیوی آسیب های اجتماعی در فرحزاد
 سمیه رفیعی، نماینده و رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی؛ محلی که سابق بر این، محل دیوی انواع آسیب های اجتماعی بود و رخ زشتی را برای شهر تهران ایجاد کرده بود به محلی برای تفریح و گردش خانوادگی شهروندان تبدیل شد. شهرداری تهران همچنین در بحث توسعه فضای سبز عملکرد قابل اعتنا تایی داشته است.

گزارش روزنامه نگار فرخنده رفانی
 سال ها محل آسبکان بز هکاران، کلونی معناتان متناجر، آسبید دیدگان اجتماعی و قاچاقچیان مواد مخدر، صدای مردم غرب تهران را در آورده بود. اما حالا صدای چهچهه پرندگان و شرشر آب در رود دره فرحزاد جاری شده و درختان و محیطش جان دوباره ای گرفته اند و زندگی در آن برقرار شده است؛ چرا که چند سالی است مدیریت شهری پایتخت عزم خود را جزم کرده تا این تکه از شهر را سر و سامان دهد؛ به طوری که بخش اول این محدوده تفریحی روز گذشته همزمان با یکصد و پنجاهمین پویش امید و افتخار با حضور علیرضا زاکانی، شهردار تهران به بهره برداری رسید و رسماً درهای اکوپارک فرحزاد که تا چندی پیش به دره مرگ معروف بود، به عنوان تفرجگاهی زیبا و خوش آب و هوا با ظرفیت های بالای گردشگری روی پایتخت نشینان باز شد.

اتفاق بزرگ شهر
 تابلوهای راهنمای «به سمت مراسم افتتاحیه» در بلوار سیمون بولیوار خبر از یک اتفاق بزرگ در پایتخت می دهند. به کوچه بهشت که وارد می شویم، تجمع خبرنگار ها و بعضی از اهالی محل در انتهای کوچه و حضور نیروی انتظامی نشان می دهد که در دست آمده ایم. اینجا ورودی غربی «اکوپارک فرحزاد» است؛ جایی که اهالی آن قرار است بعد از ۱۲ سال وقفه، شاهد افتتاح طرحی باشند که آنها را برای همیشه از شر رویارویی شبانه روزی با معناتان و فرشتگان مواد مخدر نجات می دهد.

حضور نخستین مهمانان
 در حالی که هنوز ۱۵ دقیقه به شروع رسمی مراسم باقی مانده، داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط زیست شهردار تهران نخستین مهمانی است که به محل مراسم وارد می شود و از طرف علی محمد مختاری، رئیس سازمان بوستان ها و فضای سبز شهرداری تهران که میزبان مراسم تلقی می شود، مورد استقبال قرار می گیرد. مهمانان با همراهی خبرنگاران و عکاسان به دره وارد می شوند و به سمت محل برگزاری مراسم می روند. کل مسیری که باید تا محل افتتاحیه طی کنیم با سنگریزه مشخص شده و در اطراف آن پرچم ها و بنر های مربوط به مراسم خود نمایی می کنند.

تخلیه هزار تن زباله از رود دره فرحزاد تخلیه شده است
 پیش از احیاء معناتان متناجر در این رود دره حضور داشتند. معاون خدمات شهری با تأکید بر این موضوع می افزاید: ضمن اینکه این نقطه به دلیل رها شدگی محل انباشت زباله هم بود. اما تیم مدیریت شهری تهران با برنامه ریزی دقیق و همت بالا، پروژه ای را آغاز کرد که کمتر کسی در گذشته به سمت اجرای این می رفت. حدود ۸ هزار تن زباله از رود دره تخلیه شد. در واقع افتتاح امروز صدقاً راه جمعی شهرداری، شورا، فراجاسازمان محیط زیست و همچنین همراهی مردم است. از ویژگی های این طرح، استفاده نکردن از مصالح معمول پروژه های عمرانی است؛ تلاش شده تا طبیعت بکر رودخانه و جنگل های این منطقه حفظ و محیطی کاملاً طبیعی برای گردشگران فراهم شود.

دره مرگ، دره زندگی شد

رود دره فرحزاد با همت مدیریت شهری بعد از وقفه ای ۱۲ ساله جان دوباره گرفت

صدای ساز و دهل ورزشکاران
 صدای ساز و دهل که از پایین دره به گوش می رسد، جالب ترین چیزی است که مهمانان مراسم در مسیر با آن مواجه می شوند. جمعی از زنان و مردان ورزشکار منطقه در حالی که از تمیزی و محیط فرح بخش دره به وجد آمده و لباس های ورزشی متحدالشکل پوشیده اند، مشغول ورزش صبحگاهی هستند. صدای ساز و دهل بخشی از مراسم شادای آنها بابت پس گرفتن دره از معناتان است. آب از رود فرحزاد جاری است و محیط دره با چشم انداز زیبایی پاییزی به سوزن عکس همه حضار تبدیل شده است. در انتهای مسیر جایی که صندلی های مراسم چیده شده، چند میز پذیرایی گذاشته اند و با چای داغ در این صبح سرد پاییزی از مهمانان پذیرایی می شود.

مردم و مهمانان در انتظار شهردار
 با عبور ساعت از ۱۰:۱۵ مراسم به طور رسمی با سرود ملی جمهوری اسلامی ایران و قرائت قرآن آغاز می شود و پس از آن نوبت به سخنرانی مهمانان می رسد. در این مراسم علاوه بر مدیران شهری، امام جمعه موقت تهران، برخی نمایندگان مجلس و چهره های علمی و دانشگاهی و همچنین بعضی از چهره های سرشناس مردمی نیز حضور دارند. در اطراف محل برگزاری مراسم بعضی از اهالی محله فرحزاد هم ایستاده اند و مراسم را تماشا می کنند. قرار است در پایان مراسم تعدادی از نمایندگان مردم این محل، از نزدیک با علیرضا زاکانی دیدار و درباره مشکلاتشان گفت و گو کنند.

فرحزاد؛ جنگلی در فاصله چند دقیقه ای از تهران
 داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط زیست شهرداری نخستین سخنران مراسم است. او با بیان اینکه حدود ۸ هزار تن زباله از رود دره فرحزاد تخلیه شد، می گوید: پروژه احیای رود دره فرحزاد به شکلی طراحی شده که شهروندان با فاصله چند دقیقه ای از تهران به فضایی جنگلی، طبیعی و رودخانه ای دسترسی داشته باشند. امروز و پس از نزدیک به ۲ سال تلاش شبانه روزی مسئولان و متخصصان، فاز اول طرح احیای منطقه فرحزاد به وسعت ۵۴ هکتار با طولی بالغ بر ۲ کیلومتر به بهره برداری رسید. این منطقه که پیش تر به دلیل تجمع آسب های اجتماعی و حضوری خاتمان ها مشکلات متعددی را برای شهروندان و ساکنان محلی ایجاد کرده بود، اکنون با تغییرات اساسی با هدف رفاه شهروندان و جذب گردشگران بازگشایی می شود.

تخلیه ۸ هزار تن زباله
 پیش از احیاء معناتان متناجر در این رود دره حضور داشتند. معاون خدمات شهری با تأکید بر این موضوع می افزاید: ضمن اینکه این نقطه به دلیل رها شدگی محل انباشت زباله هم بود. اما تیم مدیریت شهری تهران با برنامه ریزی دقیق و همت بالا، پروژه ای را آغاز کرد که کمتر کسی در گذشته به سمت اجرای این می رفت. حدود ۸ هزار تن زباله از رود دره تخلیه شد. در واقع افتتاح امروز صدقاً راه جمعی شهرداری، شورا، فراجاسازمان محیط زیست و همچنین همراهی مردم است. از ویژگی های این طرح، استفاده نکردن از مصالح معمول پروژه های عمرانی است؛ تلاش شده تا طبیعت بکر رودخانه و جنگل های این منطقه حفظ و محیطی کاملاً طبیعی برای گردشگران فراهم شود.

تغییر رنگ لکه سیاه رود دره فرحزاد
 علیرضا نادعلی، سخنگوی شورای اسلامی شهر تهران؛ لکه سیاه رود دره فرحزاد با همت مدیریت شهری تغییر رنگ داد و با همکاری شهرداری مناطق ۲ و ۵ و معاونت فنی و عمرانی شهرداری تهران، رود دره فرحزاد به یک اکوپارک طبیعی تبدیل شد تا در این محل گونه های مختلف گیاهی و جانوری رشد یابند.

چه کسانی آمده بودند؟
 شبنم انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
 سید محمد حسن ابوترابی فرد
 امام جمعه موقت تهران
 جمعی از اعضای شورای اسلامی شهر تهران
 جمعی از نمایندگان مجلس
 داوود گودرزی، معاون خدمات شهری و محیط زیست شهردار تهران
 علی محمد مختاری، مدیر عامل سازمان بوستان ها و فضای سبز شهر تهران و...

فرحزاد ظرفیت تبدیل به اکوسیستم استارت آپی را دارد
 احمد نوحه گر، استاد دانشگاه و فعال محیط زیست دیگر سخنران مراسم است که از منظر علمی به ظرفیت های دره فرحزاد می پردازد. او درباره اهمیت نگاه عالمانه در زمینه فرآیندهای اکولوژیکی، می گوید: مهم ترین و زیر ساختی ترین کار برای اینکه بتوانیم به محیط زیست پایدار دست پیدا بکنیم شناخت ظرفیت ها است. ما در بسیاری از نقاط کشور بدون اینکه ظرفیت ها را شناسایی کنیم، کارهایی انجام دادیم. اگر ظرفیت ها شناسایی شوند مسئولان امر و متخصصان می توانند خیلی راحت تر کار را پیش ببرند. مسئولان و عموم شهروندان باید در حفظ و پایداری این دستاوردها مشارکت کنند و برای رسیدن به شهر هوشمند، زیست پذیر و سالم همکاری کنند. این دره به همت مدیریت شهری به این شکل در آمده، اگر بعد از این مراسم به فراموشی سپرده نشود دوباره به حالت اول برمی گردد؛ بنابراین مردم باید پای کار باشند؛ چرا که بوم شناسی سیمای سرزمین بدون توجه به مشارکت ذینفعان محکوم به شکست است. اینجا به عنوان یکی از مکان هایی که ظرفیت تبدیل به اکوسیستم استارت آپی را دارد، می تواند به قلب تپنده فناوری تبدیل شود.

دره فرحزاد تهدیدی برای تهران بود
 پرویز سروری، نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران دیگر سخنران این مراسم است. او وضعیت قبلی دره فرحزاد را تهدیدی برای تهران می داند و می گوید: توسعه فضاهای تفریحی و طبیعی در تهران هنری ارزشمند است و شهرداری تهران و شورای شهر برای احیای فضاهای سبز و تفریحی تهران تلاش بسیاری کردند، اما هنر بزرگ تر، احیا و بهره برداری از ظرفیت های موجود و ارائه آن به شهروندان است. این طرح ها به ویژه در مناطقی از تهران که دسترسی به آنها آسان است، فرصتی برای لذت بردن از طبیعت را در اختیار مردم قرار می دهد؛ زیرا نیازی نیست شهروندان برای دسترسی به مناظر طبیعی مسیرهای طولانی و پر ترافیک را تردد کنند. این منطقه در گذشته محلی برای تجمع آسب های اجتماعی بود. من سال ها است با این منطقه آشنایی دارم و به مشکلات آن واقف هستم. خوشبختانه امروز، این منطقه از دست افرادی که منشأ آسب بودند خارج شده و با تلاش های صورت گرفته برای بازگشت آنان به جامعه نیز زمینه ساز شده است.

در پاکسازی به مأموران ما تیراندازی شد
 علیرضا زاکانی شهردار تهران، آخرین و البته مهم ترین مهمان مراسم افتتاحیه است. او ضمن ارائه شرحی از آنچه به پاکسازی و احیای رود دره فرحزاد منتهی شد، جالبش این است که مسیر را اینطور توضیح می دهد: ۲ سال قبل در این مکان صدها معنات متناجر زندگی می کردند و وقتی به این مکان وارد می شدیم روی سرنگ قدم می زدیم. روز اولی که با همراهی دیگر مسئولان وارد رود دره فرحزاد شدیم کار به تیراندازی کشید و به مأموران ما در پاکسازی تیراندازی شد. به همین جهت بسیاری گمان می کردند حل مشکل رود دره فرحزاد به این سادگی ها شدنی نیست، اما حل این چالش با همراهی دستگاه های مختلف صورت گرفت. در تهران در کنار بلایای طبیعی مواردی نیز وجود دارد که روح شهروندان را از آرامی می دهد؛ مانند معناتان متناجر، کودن کار و... در این میان رود دره فرحزاد مکانی است که هم از بلایای طبیعی مثل سیل رنج می برد و هم درگیر آسب های اجتماعی مانند وجود معناتان متناجر بوده است. ۲ فاز دیگر رود دره فرحزاد باقی مانده است که شهردار تهران با تأکید بر این موضوع می افزاید: فاز بعدی پایین دست رود دره تا بوستان نهج البلاغه به مساحت ۱۰۳ هکتار و فاز دیگر بالادست آن تا امامزاده داوود به طول هزار هکتار است که امیدواریم آنها هم انجام شوند.

گامی بزرگ برای توسعه فضای سبز
 سید محمد حسن ابوترابی فرد، امام جمعه موقت تهران، مهمان ویژه مراسم افتتاحیه اکوپارک فرحزاد و از سخنرانان این برنامه است. او می گوید: این منطقه زیبا و رودخانه طبیعی آن، از مشکلات اجتماعی و زیست محیطی آسب های زیادی دیده است. در دوران نمایندگی مجلس شورای اسلامی و امامت جمعه تهران، از این منطقه از نزدیک بازدید کرده ام و مشکلات مردم شریف فرحزاد آگاه هستم. قرآن کریم اهمیت ویژه ای برای محیط زیست و طبیعت قائل است و حتی به زیبایی های خانه سازی اشاره دارد. خوشبختانه با تلاش های شهردار تهران و همکاری شورای شهر و شهرداری های مناطق ۲ و ۵، طرحی ارزشمند در مساحت ۵۴ هکتار اجرایی شده است و فاز های بعدی نیز در دست اجراست. این طرح گامی بزرگ برای توسعه فضای سبز و محیط زیست منطقه است. توسعه فضای سبز در تهران یکی از دستاوردهای بزرگ انقلاب اسلامی است.

۱۰۰۰۰ میلیارد تومان از آغاز تملکات این طرح، برای احیا، بازسازی مسیر و زیر ساخت ها هزینه شده است.

عکس: شهرداری / علیرضا نادعلی

طرح موضعی فرحزاد چطور محقق می‌شود؟

«طرح موضعی فرحزاد» به‌عنوان یکی از تکالیف اصلی سند طرح جامع مصوب شهر تهران با تمرکز بر حوزه سکونت با مساحت تقریبی ۶۹۰۱ هکتار در دستور کار قرار گرفت؛ بر این اساس، تهیه این طرح از سال ۱۳۹۴ آغاز شد که در سال ۱۴۰۰ به نتیجه رسید. در واقع سال ۱۳۹۴، برنامه‌ریزی و تهیه طرح موضعی فرحزاد در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت و سپس با بهره‌گیری از دانش و توان مهندسان مشاور شهرساز و تشکیل کارگروه تخصصی راهبری در سطح منطقه، دفاتر خدمات محلی و حوزه معاونت شهرسازی و معماری، طرح مذکور تهیه شد و نهایتاً در سال ۱۳۹۶ طرح موضعی محدوده واجد ارزش فرحزاد در کمیسیون ماده ۵ شهر تهران به تصویب رسید.

الگوی توده‌گذاری محله

موضوع «ساماندهی محور شهری فرحزاد» پس از تصویب طرح در کمیسیون ماده ۵، در جلسه شهردار ۱۳۹۷ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مورد بررسی قرار گرفت و با تعریف اصول ثابت و محدودیت‌های جدید براساس حساسیت‌های محیط‌زیستی، حقوقی و اجتماعی برای محدوده واجد ارزش، تصویب شد. بر اساس مصوبه شورای عالی شهرسازی، الگوی توده‌گذاری این محله، صرفاً باید مطابق الگوی ارگانیک بافت و در نظم یکپارچه با کل بافت تهیه شود که به این منظور، مقررات سازمان نوسازی شهر تهران با توجه به این الزام، ضوابط، کدها و دستورالعمل‌های طراحی محله را مورد بازنگری قرار دهد. نهایتاً این طرح نیز پس از بررسی گزارش‌های مربوطه در چندین جلسه کارگروه فنی و انجام اصلاحات لازم، در جلسه کمیسیون ماده ۵ مطرح شد و در شهریور ۱۴۰۰ به تصویب رسید.

احیا و باز‌زنده‌سازی بافت قدیم روستا

طراحی شهری محله فرحزاد با تمرکز بر حوزه سکونت و با هدف صیانت از بافت ارزشمند این محله تهیه و تدوین شده است؛ این طرح بر ممانعت از بازنگری تغییر در مورفولوژی بافت محله فرحزاد تأکید دارد؛ به گونه‌ای که توده‌گذاری محله مطابق الگوی ارگانیک انجام پذیرد و احیا و باز‌زنده‌سازی بافت قدیم روستایی با رویکرد اقتصاد مبتنی بر گردشگری پایدار همراه با تداوم تاریخی و شناسایی بناهای ارزش تاریخی محقق شود. همچنین در این طرح، ضوابط شکل‌گیری معماری و توده‌گذاری ساختمان‌ها متناسب با ویژگی‌های بافت موردنظر در کنار تکمیل خطوط و احداث ایستگاه‌های مترو مورد توجه قرار گرفته است. با تصویب طرح موضعی طراحی شهری محله فرحزاد، پس از سال‌ها ضوابط ساخت‌وساز و معماری این محله تعیین تکلیف شده است.

معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران

هدیه خوب شهرداری به مردم تهران

این دفعه دومی است که از این پروژه بازدید می‌کنم. دفعه قبل چندماه پیش به همراه تعدادی از نمایندگان شهرداری تهران در مجلس شورای اسلامی از این پروژه که در حال اجرا بود بازدید داشتیم و خوشبختانه تلاش بسیار خوبی انجام شد. امروز هم شاهد بهره‌برداری از فاز اول پروژه هستیم که یک هدیه بسیار خوب از سوی مدیریت شهری به شهروندان تهرانی است. احیای رود دره فرحزاد یک پروژه چند بعدی است که هم بعد فرهنگی دارد و هم دارای بعد اجتماعی است. هم جنبه محیط‌زیستی و هم جنبه عمرانی دارد و هم در آن بحث متناسب با آسیب‌های اجتماعی را شاهد هستیم. تمام این موارد در پروژه دیده شده که نشان می‌دهد کار شهرداری فقط آسفالت کردن، ساختن بل و خیابان و کوچه نیست. این پروژه نشان داد شهرداری برای روح و روان مردم ارزش و اهمیت قائل است. امیدواریم این رویکرد تقویت شود و تداوم داشته باشد. حضور مردم و به‌ویژه خانواده‌ها به تثبیت شرایط فرهنگی ایجاد شده در رود دره کمک می‌کند. تصور می‌کنم مردم پس از مراجعه به اینجا و تماشای محیط از نزدیک، از کارهای انجام‌شده رضایت خواهند داشت.

نماینده شهرداری تهران در مجلس شورای اسلامی

احیای مسیر کوهنوردی

بافتتاح فاز اول احیای رود دره فرحزاد، این مکان حالا محل برگزاری ایستگاه‌های ورزش صبحگاهی است. با افتتاح فازهای بعدی پروژه شاهد یک مسیر طبیعی و بکر، کوهنوردی و طبیعت‌گردی در داخل شهر تهران خواهیم بود. می‌توانیم گروه‌ها و تورهای کوهنوردی مردمی را از کف محله‌ها برای حضور در این مسیر سازماندهی کنیم در مجموع شرایط فرهنگی و ورزشی خوبی در رود دره فرحزاد ایجاد شده است. به‌دنبال این هستیم که در ادامه ایستگاه‌های ورزشی را در اینجا داشته باشیم. بعد از اجرای فازهای ۲ و ۳، با تشکیل کانون‌های کوهنوردی، مسیر کوهنوردی آماده داوود(ع) را احیا خواهیم کرد. در واقع مسیرهای جدید کوهنوردی و طبیعت‌گردی در شهر تهران ایجاد شده است که در ادامه و در فازهای بعدی تکمیل خواهد شد.

مدیرعامل سازمان ورزش شهرداری تهران

پاکسازی دره فرحزاد اقدامی جهادی بود

ترکس معدنی پور، رئیس کمیسیون اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران: از اقدامات صورت گرفته در دره فرحزاد، تشکر می‌کنم. پاکسازی دره فرحزاد اقدامی جهادی بود. دره فرحزاد با مشکلات و آسیب‌های اجتماعی فراوان، اهتمام جمعی و جدی نیاز داشت. در نهایت یک اقدام خوب با مشارکت و هم‌افزایی دستگاه‌ها و مناطق رخ داد.

پایان امپراتوری معتادان در فرحزاد

به همت مدیریت شهری ششم امنیت و آرامش به مخوف‌ترین رود دره پایتخت بازگشت

منطقه قرمز را وضعیت سفید گرفت

محمدامین توکلی‌زاده، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران: دره فرحزاد یکی از مناطق قرمز و بحرانی شهر تهران در سال‌های گذشته بود و اهالی هم از حضور معتادان و تردد آنها در رنج بودند. برای سفید کردن وضعیت این منطقه قرمز، برنامه‌ریزی‌ها در قالب قرارگاه اجتماعی انجام و معتادان متجاهر و کارتن خواب‌ها جمع‌آوری شدند. برخی مشمول ماده ۱۶ (پذیرش در کمپ و باور شهرها) و تعدادی هم در گر مخانه‌ها پذیرش شدند. اکنون مخوف‌ترین رود دره تهران به یک مکان امن و آرام برای خانواده‌ها تبدیل شده و با تکمیل سایر فازهای آن قطعاً شاهد یک ظرفیت گردشگری طبیعی در تهران خواهیم بود.

پاکسازی غارهای ۵۰ متری

حفر تونل‌های ۵۰ متری که جدارهای رود دره و میله کردن آنها نشان می‌داد که آسیب‌دیدگان اجتماعی قصد داشتند جمع‌آوری شوند. برخی مشمول ماده ۱۶ (پذیرش در کمپ و باور شهرها) و تعدادی هم در گر مخانه‌ها پذیرش شدند. اکنون مخوف‌ترین رود دره تهران به یک مکان امن و آرام برای خانواده‌ها تبدیل شده و با تکمیل سایر فازهای آن قطعاً شاهد یک ظرفیت گردشگری طبیعی در تهران خواهیم بود.

۲۰۰۰ معتاد متجاهر و کارتن خواب در این سال‌ها از رود دره فرحزاد جمع‌آوری شدند.

تبدیل کلونی آسیب به تفرجگاه

سید محمد نقیب، مدیرعامل سازمان خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران: سازماندهی آسیب‌های اجتماعی رود دره فرحزاد جزو کارهای بزرگ در این دوره است. می‌توان به عنوان افتخار دوره ششم از آن یاد کرد؛ چرا که در یک اقدام جهادی نقطه آسیب به یک تفرجگاه تبدیل شد و این موضوع رضایتمندی شهروندان را به همراه داشت. در واقع جمع‌آوری و ساماندهی آسیب‌دیدگان اجتماعی رود دره فرحزاد در جریان چندین طرح شبانه‌روزی انجام شد و امروز به‌صراحت می‌توان گفت که دیگر خبری از کلونی آسیب در رود دره فرحزاد نیست.

انتقال معتادان به مراکز غربالگری

۵۰ متر طول تونل‌هایی بود که آسیب‌دیدگان اجتماعی در جداره رود دره فرحزاد حفر کرده بودند.

حق بهره‌مندی مردم برای تفریح و ورزش

محمدحسین صادقی، مدیرکل پیشگیری از وقوع جرم و آسیب‌های اجتماعی دادستانی: اقدامات شهرداری برای جمع‌آوری آسیب‌دیدگان اجتماعی در رود دره فرحزاد و بهسازی منطقه، می‌تواند دسترسی‌هایی را برای شهروندان فراهم کند. بهره‌مندی شهروندان از فرحزاد برای ورزش، تفریح و در کنار خانواده بودن حق آنهاست.

معتادها جمع شدند، نگهبانی از دره ادامه داشته باشد

دو سویی دره فرحزاد، ساکنانی قدیمی دارد که در فرحزاد، اول روستاییان بودند و بعد معتادان آمدند و به عملی برای مزاحمت تبدیل شدند. این میان درختان باغ‌ها در آتش سوختند، معتادان برای تأمین هزینه موادشان وارد محله‌ها شده و گاه دست به دزدی یا جمع‌آوری زباله می‌زدند و... تمامی این موارد را ساکنان به چشم دیدند و حرف‌های زیادی برای گفتن از آن دوران و شرایط فعلی دارند.

گدایی معتادان مقابل محل گذر

مریم حدیدی ساکن خیابان زارع - منطقه ۵ مدت سکونت ۳۱ سال

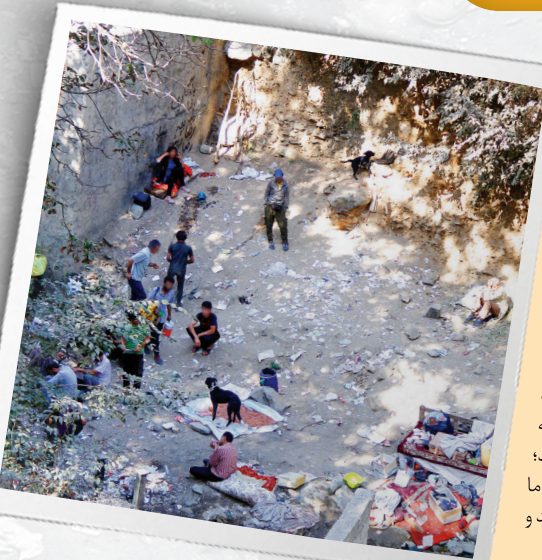
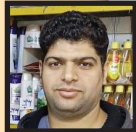
در گذشته تعداد معتادان زیاد بود، مقابل نانوایی می‌نشستند و از مردم گدایی می‌کردند یا درون سطل آشغال‌ها را می‌گشتند؛ حتی در بوستان‌های شهرک نفت هم تردد داشتند، اما حالا نه تنها معتادان در محله نمی‌بینیم، بلکه می‌توانیم با خیالی آسوده فرزندان خود را به بوستان‌های محله ببریم؛ چون دره پاکسازی شده است.

کوچ ساکنان

هادی صیادیان ساکن نیش شهیدابراهیم فرحزادی مدت سکونت از ۳۰ سال قبل

در این سال‌ها زندگی نداشتم. کف دره پسر از معتاد بود و مواد فروشان هم مسلح بودند؛ حتی نمی‌توانستیم لحظه‌ای در خانه‌های خود را با ننگه داریم؛ چون معتادان با ورود به محله حتی به دمیایی‌ها هم رحم نمی‌کردند؛ به همین دلیل خیلی‌ها از محله رفتند، اما با اجرای طرح، تعدادشان بسیار کمتر شد و امیدواریم این روند ادامه داشته باشد.

تا نسخه آسیب‌دیدگان برای همیشه پیچیده نبود و دیگر نتوانند به رود دره فرحزاد بازگردند.

پاکسازی چهره رود دره فرحزاد

رود دره فرحزاد که در روزگاری بهترین و خوش‌آب‌وهوای‌ترین نقطه تهران محسوب می‌شد، به واسطه حضور معتادان متجاهر و کارتن خواب‌ها، چنان چهره زشتی گرفته بود که حتی ساکنان مجاور هم رغبتی برای عبور از چندمتری آن نداشتند. بوی تعفن زباله‌هایی که جمع می‌کردند و استحمام‌نکردن نشان بسیار آزاردهنده بود و پایان دادن به این وضعیت مطالبه نه‌تنها ساکنان محدوده رود دره فرحزاد بلکه پایتخت‌نشینان بود؛ چرا که رود دره فرحزاد به یک وصله ناجور برای کلانشهر تهران تبدیل شده بود و پاکسازی آن برای همه مردم شهر ضرورت داشت.

همراهی معتمدان محلی

پایان دادن به تصرف چنددهه‌ای معتادان متجاهر و کارتن خواب‌ها در رود دره فرحزاد کار آسانی نبود. گرچه نیروی انتظامی و مقامات قضایی در کنار عوامل شهرداری تهران قرار گرفتند اما برای به‌دست آوردن نتیجه مطلوب و رهایی همیشگی

۳۰۰ پاکبان وظیفه جمع‌آوری زباله‌های رود دره فرحزاد را به‌عهده داشتند.

پاکبان وظیفه جمع‌آوری زباله‌های رود دره فرحزاد را به‌عهده داشتند.

پاکسازی کامل دره

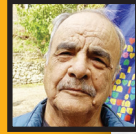
آسیب‌دیدگان اجتماعی، در دهه‌های مختلف قلمرو خود در رود دره فرحزاد را چنان گسترده کرده بودند که اجرای طرح‌ها به‌طول انجامید. اواخر فروردین و اوایل اردیبهشت ۱۴۰۱ بود که مرحله دوم طرح ضربتی جمع‌آوری و ساماندهی معتادان متجاهر و کارتن خواب‌ها به مرحله پایانی رسید و بنا بر اعلام پلیس مبارزه با مواد مخدر، حدود ۱۵۰۰ معتاد متجاهر و ۳۰ فروشنده مواد مخدر و ۶۰ کیلوگرم انواع مواد مخدر از رود دره فرحزاد جمع‌آوری شد و سرانجام پاکسازی کامل صورت گرفت.

خودروها در امان نبودند

سیدحسین دل‌باز ساکن خیابان معین - منطقه ۵ مدت سکونت ۲۰ سال

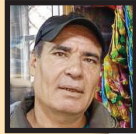
تا همین چند وقت پیش معتادها در تمام محله پخش بودند و جلوی چشم مردم مواد مصرف می‌کردند. در کوچه‌های اطراف هم دیده می‌شدند و گاهی از خودروهای پارک‌شده سرتی می‌کردند یا به آنها خسارت می‌زدند. ولی وقتی که پاکسازی دره شروع شد تعدادشان کم شد. باید مراقبت از دره را ادامه داد. اگر این کار تداوم نداشته باشد، معتادها دوباره برمی‌گردند.

برخورد جدی با فروشندگان

شعبان منصوری ساکن محله فرحزاد کوچه عمومی مدت سکونت ۳۵ سال

تعداد معتادها و فروشندگان تا قبل از طرح پاکسازی خیلی زیاد بود، اما مشکل اصلی فروشندگان هستند که هنوز گاهی نامحسوس در محله تردد می‌کنند. باید با این افراد برخورد جدی‌تری صورت بگیرد تا جرأت ورود به فرحزاد را پیدا نکنند؛ چون با کمترین غفلتی باز این محدوده زیبا، جولانگاه معتادان می‌شود.

تفرجگاه جدید برای بانوان

طاهره سبفی ساکن خیابان دوازدهم - مدت سکونت ۱۲ سال

سرویس‌های بهداشتی بعضی پارک‌های محله دیده می‌شدند که باعث نگرانی اهالی شده بود. برای خانم‌هایی که صبح‌ها برای قدم زدن به بوستان‌های محله می‌رفتند حضور معتادها یک تهدید محسوب می‌شد. حالا بعد از پاکسازی دره دیگر در این نقاط نیستند و این تفرجگاه جدید ایجاد شده است.

ایجاد امکانات با سنگ و چوب

روبان پروژه اکوپارک رودره فرحزاد قبلی و مسیر گردشگری پایتخت‌نشینان در دره فرحزاد هموار شد و شهروندان می‌توانند از طبیعت در دل این دره استفاده کنند و لذت ببرند؛ دره‌های بسا درختان تنومند و قوی، آواز زینب از پرندگان و صدای جریان آب، خلاصه‌ای از طبیعت بکر این دره و فضا برای شهروندان خاطر انگیز خواهد بود و شهردار داری تهران هم در ایجاد اکوپارک سعی کرده به گونه‌ای عمل کند که خدش‌های به طبیعت وارد نشود.

پل‌های طبیعی
 در مسیر منتهی به پل آبشار، پلی ساخته شده است که می‌توان از آن به‌عنوان نخستین پل تمام‌سنگی یاد کرد؛ چراکه در ساخت این پل از هیچ مصالح ساختمانی مانند آهن‌میل‌گرد، سیمان و استفاده نشده و صف تا صندیل، حتی کف و جدار مسیر با سنگ اجرا شده است.

نیمکت‌های از تنه درختان
 مدیریت شهری در رودره فرحزاد استفاده از مصالح را ممنوع کرده و نیمکت‌ها از چوب طراحی و ساخته و نصب شده‌اند؛ نیمکت‌هایی که تماشای آنها زیر درختان سرسبز و گل‌گشاده، تداعی کننده صحنه‌هایی از فیلم‌های دهه ۶۰ (خواستگاری و گل‌های نایابی) است.

پیداده سنگی
 در مکان‌های هموار، مسیر پیاده‌راه با استفاده از سنگ‌های رودره ایجاد شده است و این مسیر دارای آب‌بج‌خورهای متدنه است و حماری اطراف آن توسط جداره‌های دره انجام شده است. شهروندان برای لذت‌بردن از پیاده‌روی روی این مسیر سنگی حتما نیاز به کفش‌های مناسب دارند؛ مسیری که در برخی از نقاط از کنار درختان قدیمی می‌گذرد.

مسیر کوهستانی
 رودره فرحزاد دارای فراوانی‌های متعددی است؛ گاهی هموار و گاهی هم کوهستانی. شهرداری تهران در مسیری‌سازی تلاش کرده محورهای را که به بلندی‌ها و فراغات ختم می‌شوند، به‌صورت طبیعی احیا و ایمن‌سازی کند؛ بنابراین در این دره مسیرهای کوهستانی هم وجود دارد.

تفرجگاه کاملاً طبیعی
 اکوپارک تفرجگاه است؛ به این معنی که شهروندان نباید تصور کنند که رودره فرحزاد به پارک تبدیل شده تا بساطت پیکنیک ببندند و راهی آن نشوند. در این تفرجگاه خبری از منقل برای روشن کردن آتش و درست کردن جوجه‌کباب نیست؛ شهروندان برای لذت‌بردن از طبیعت راهی فرحزاد می‌شوند.

برچین‌هایی از شاخه‌های خشک
 یکی از نقاط قوت اکوپارک تماشای همین برچین‌ها در چند قدمی زندگی ماشینی شهری است. در برخی از نقاط، مسیر پیاده‌روی و تفرجگاهی به فضاهای سبز حفاظت‌شده می‌رسد و می‌تواند برچین‌های چوبی را لمس کنید؛ برچین‌هایی که برای حفاظت از محیط زیست و برخی از جانوران مربوط به حیات‌وحش اکوپارک ایجاد شده‌اند.

پلکان سنگی
 سنگ‌های ریز و درشتی چون یک اثر هنری زیبا روی هم و کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند و پله‌های جذاب و البته چشم‌نوازی خلق شده است. با وجود ظاهر پله‌ها، تردد روی آنها نه تنها سخت نیست، بلکه لذت خاصی دارد که تجربه کردن آن خالی از لطف نخواهد بود.

لالایی آب
 رودخانه فرحزاد و قنات‌های منتهی به آن لایروبی شده‌اند. صدای جریان آب مانند یک لالایی زیباتر است که برای لذت‌بردن از آن کافی است روی نیمکتی در مجاورت رودخانه بنشینید و چشم‌ها را ببندید. در همین لحظه آواز پرندگان هم به گوش می‌رسد و آرامش موج می‌زند و این فرصتی است برای راهی از سرصداهای ناخجاری شهری و تمدد اعصاب پایتخت‌نشینان.

جابه‌جایی مصالح با الاغ
 شاید برایتان خنده‌دار یا تعجب‌انگیز باشد که بشنود برای جابه‌جایی و انتقال برخی از مصالح سنگین به‌ویژه در محدوده‌های محصل‌سور و... از الاغ کمک گرفته‌اند و سنگ‌ها را با سوار چهارپایان به محل اجرای پروژه رسانده‌اند تا مباحث حضور ماشین‌های سنگین به طبیعت آسیب نرساند. این کار با هدف حفظ طبیعت بکر و آسیب‌رساندن به محیط‌زیست فرحزاد در این مدت انجام شد.

چرخش ۱۸۰ درجه‌ای رودره
 ولی‌الله مهبودی، معاون حقوق عامه و پیشگیری از وقوع جرم دادسرای عمومی و انقلاب تهران: همت بالای شهرداری تهران، کمک فراوانی دادند. تعاب شد رودره فرحزاد که آلودگی هوا و افزایش سرانه فضای سبز شهری مؤثر واقع شوند. پس باید برای تبدیل رودره‌ها به محل‌هایی با قابلیت استفاده برای شهروندان تلاش کرد.

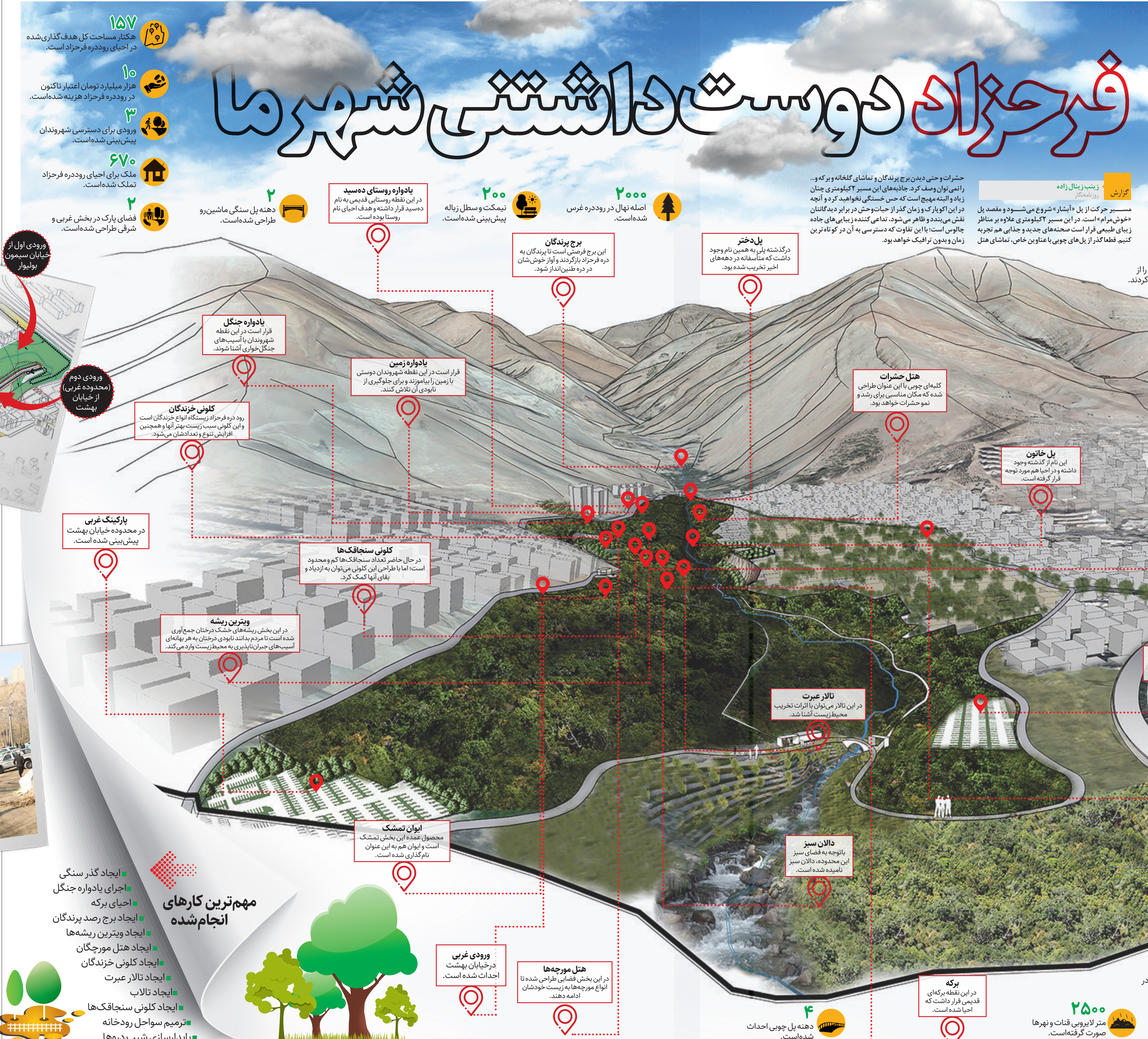
قابل استفاده شدن رودره‌ها برای شهروندان
 احمد علوی، رئیس کمیته گردشگری شورای اسلامی شهر تهران: باتوجه به موقعیت مکانی، رودره‌ها می‌توانند به محل برای تجمع آسیب تبدیل شوند. از سوی دیگر رودره‌ها که آلودگی هوا و افزایش سرانه فضای سبز شهری مؤثر واقع شوند. پس باید برای تبدیل رودره‌ها به محل‌هایی با قابلیت استفاده برای شهروندان تلاش کرد.

استقرار پلیس مبارزه با مواد مخدر
 سرهنگ حسین بابایی، رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر تهران بزرگ، شهرداری تهران را تغییر وضعیت جغرافیایی رودره فرحزاد و ایجاد مسیر و روشنایی لازم، از رودره‌ها برای پلیس مبارزه با مواد مخدر مناسب برای تفریح شهروندان آماده کرده است. نیروهای پلیس مبارزه با مواد مخدر در ایستگاه‌های کنترلی رودره همچنان مستقر هستند.

باب توسعه بیشتر برای مردم
 سرهنگ محسن رحماندوست، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی: چندماه قبل ما نمایندگان تهران با شهردار از بعضی پروژه‌ها مثل دره فرحزاد بازدید کردیم. عملکرد ایشان را متعجب می‌کنم و متعجبم اگر همین روند ادامه داشته باشد باب توسعه بیشتری برای مردم در امور شهرداری توسط شهرداری باز خواهد شد.

فرحزاد دوست‌داشتنی شهر ما

سیرتا پیاز اکوپارک فرحزاد که مقصد جدید طبیعت‌گردی مردم پایتخت است

۵۰۰۰ پوتله گل زینتی کاشته شده است.
۱۰۰ دستگاه کامیون زباله‌ها را از فرحزاد به بیرون منتقل کردند.

۴۵۰۰ متر فندس کشتی در محدوده پروژه انجام شده است.

۴ تصفیه‌خانه در این پروژه ساخته شده است.

ورودی اصلی
 تردد شهروندان از خیابان سیمون بولیوار ممکن می‌شود.

پارکینگ شرقی
 در محدوده خیابان آبنشار پیش‌بینی شده است.

پلازای بهشت
 فرحزاد پس از احیا به یک فضای روایی و بهشتی تبدیل شده و این پلازا هم به این دلیل بهشت نامگذاری شده است.

۱۰۳ هکتار برای فاز دوم هدف‌گذاری شده است.

۸۰۰۰ تن زباله از رودره فرحزاد جمع‌آوری شد.
۲۵۰۰۰ مترمربع پوشش گیاهی در دره ایجاد شده است.
۵۴ هکتار در فاز اول به بهره‌برداری رسید.
۲۸ برج روشنایی تعبیه شده است.

نقاشی زینب زینال زاده
 روزنامه‌نگار
 مسیر حرکت از پل «آبشار» شروع می‌شود و مقصد پل «خوش‌گرام» است. در این مسیر ۳ کیلومتری علاوه بر مناظر زیبای طبیعی قرار است صحنه‌های جدید و جذابی هم تجربه کنیم. قطعاً گذر از پل‌های چوبی با عنوان‌های خاص، تماشای هتل

حشرات و حتی دیدن برج پرندگان و تماشای گلخانه و پرکه و... را نمی‌توان وصف کرد. جاذبه‌های این مسیر ۳ کیلومتری چنان زیاد و البته مهیج است که حس خستگی نخواهید کرد و آنچه در این اکوپارک و زمان گذر از حیات‌وحش در برابر دیدگانتان نقش می‌نهد و ظاهر می‌شود، تدامی کننده زیبایی‌های جاده چالوس است؛ با این تفاوت که دسترسی به آن در گونه‌ترین زمان و بدون نگرانی خواهد بود.

پل دختر
 در گذشته پلی به همین نام وجود داشت که متأسفانه در دهه‌های اخیر تخریب شده بود.

برج پرندگان
 این برج فرصتی است تا پرندگان به دره فرحزاد بازگردند و آواز خوش‌شان در دره طنین‌انداز شود.

یادواره روستای دهسید
 در این نقطه روستایی قدیمی به نام دهسید قرار داشته و هدف احیای نام روستا بوده است.

یادواره جنگل
 قرار است در این نقطه شهروندان با آسیب‌های جنگل‌خواری آشنا شوند.

کلونی خزندگان
 رود دره فرحزاد ریسگاه انواع خزندگان است و این کلونی سبب زیست بهتر آنها و همچنین افزایش تنوع و تعدادشان می‌شود.

کلونی سنجاک‌ها
 در حال حاضر تعداد سنجاک‌ها کم و محدود است؛ اما با طراحی این کلونی می‌توان به ازباید و بقای آنها کمک کرد.

ویرترین ریشه
 در این بخش ریشه‌های خشک درختان جمع‌آوری شده است تا مردم بدانند نابودی درختان به هر بهانه‌ای آسیب‌های جبران‌ناپذیری به محیط‌زیست وارد می‌کند.

ایوان تمشک
 محصول عمده این بخش تمشک است و ایوان هم به این عنوان نام‌گذاری شده است.

پارکینگ غربی
 در محدوده خیابان بهشت پیش‌بینی شده است.

کلونی سنجاک‌ها
 در حال حاضر تعداد سنجاک‌ها کم و محدود است؛ اما با طراحی این کلونی می‌توان به ازباید و بقای آنها کمک کرد.

ویرترین ریشه
 در این بخش ریشه‌های خشک درختان جمع‌آوری شده است تا مردم بدانند نابودی درختان به هر بهانه‌ای آسیب‌های جبران‌ناپذیری به محیط‌زیست وارد می‌کند.

ایوان تمشک
 محصول عمده این بخش تمشک است و ایوان هم به این عنوان نام‌گذاری شده است.

پارکینگ غربی از خیابان بهشت
 پارکینگ شرقی از خیابان آبنشار

۱۰ مزیت اجرای پروژه

۱. ایمن‌سازی رودخانه و مسیل فرحزاد
۲. ایجاد امکان ورود گردشگران به طبیعت
۳. بهبود اکوسیستم شهری در حریم رودره
۴. فرهنگ‌سازی درباره مسائل زیست‌محیطی
۵. احیای کمی و کیفی جریان آب و تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی
۶. تحریک توسعه‌یونوسازی بافت فرسوده در منطقه
۷. رفع آسیب‌های وارد شده به اکوسیستم رودره
۸. تصفیه فاضلاب و بازچرخانی آب
۹. حذف توزیع کنندگان ملامخدر
۱۰. حذف سکوگانه‌های غیرقانونی و معتادان

تبدیل فرحزاد به شمال کوچک

احیا و ساماندهی رودره فرحزاد از همان ابتدای کار مدیریت شهری ششم در دستور کار قرار گرفت و فاز اول آن در قالب اکوپارک به بهره‌برداری رسید. این بخش از پروژه حاصل پل خوش‌گرام (در شمال محدوده) تا پل آبشار (در جنوب محدوده) قرار گرفته است و حدود ۵۴ هکتار مساحت دارد. عملیات فاز نخست اوایل سال ۱۴۰۲ آغاز شد و در نهایت تکمیل و در روز (۱۹ آبان) افتتاح شد و در اختیار شهروندان قرار گرفت. مدیران شهری از این پروژه به دلیل طبیعت بکرش با عنوان شمال کوچک تهران یاد می‌کنند. در ادامه مروری بر اقدامات انجام‌شده برای تبدیل این دره به شمال کوچک خواهیم داشت.

مسیرهای دسترسی شهروندان از کجاست؟

پارکینگ کجا جانمایی شده؟

- پارکینگ غربی از خیابان بهشت
- پارکینگ شرقی از خیابان آبنشار

معتادها جمع شدند، نگهبانی از دره ادامه داشته باشد

افتخاری برای محلهام
محمود ولی پور
ساکن کوچه شهریار - منطقه ۲
مدت سکونت: ۵۰ سال
 معتادان دره بارها از اهالی فرحزاد سرقت کردند و موانع و دکه‌های نگهبانی را آتش زدند. کودکان و بانوان هنگام رفت‌وآمد در خیابان‌های محله دائما با تعداد زیادی معتاد مواجه می‌شدند که باعث ناامنی می‌شدند، اما امروز بانوان و کودکان با خیالی آسوده در این محدوده در حال گشت‌وگذارند و این باعث افتخار است.

اتاق‌هایی برای امنیت
جمال احمدی
ساکن خیابان فرحزاد - منطقه ۲
مدت سکونت: ۱۰ سال
 قبلا معتادهای دره فرحزاد ساعت‌های عصر کنترل این دره را به دست می‌گرفتند و شب‌ها دره آتند خطرناک بود که خانواده‌ها نمی‌توانستند به آن نزدیک شوند. اسلحه هم داشتند و اتاق‌های نگهبانی برای جلوگیری از رفت‌وآمد آنها کافی نبود. حالا طرح پاکسازی اجرا شده و با نصب اتاق‌های نگهبانی و پایه چراغ‌ها آنها جایگاهی ندارند.

حفره‌هایی در دل دره
شیرزاد قربانی
ساکن کوچه فرحزاد - منطقه ۲
مدت سکونت: ۵۳ سال
 چند باند بزرگ قاچاق این دره را کنترل می‌کردند و تعداد زیادی از اراذل و اوباش هم همراه آنها بودند. در بعضی نقاط چادر زده بودند و در بعضی قسمت‌های دیگر حفره کنده بودند. تعدادی از این حفره‌ها و مکان‌های تجمع آنها به خانه‌های ساکنان نزدیک بود که خطر زیادی ایجاد می‌کرد. امیدواریم با ادامه نگهبانی و حضور پلیس دیگر این اتفاق نیفتد.

حسرت اهالی برای ورود به باغ‌ها
باسین ناصری
ساکن کوچه آرام - منطقه ۲
مدت سکونت: ۳۰ سال
 حضور معتادان باعث شده بود که سرقت، زورگیری و دزدی در محل زیاد شود و از طرفی به دلیل بوی تعفن و ترس از خفت‌گیری کسی جرأت تردد در رود دره را نداشته باشد، در حالی که در رود دره درختان میوه زیادی وجود داشت که مردم می‌توانستند در فصل بهار از شکوفه‌هایشان بهره‌مند شوند و در تابستان و پاییز میوه‌هایشان را بچینند، اما حسرتش به دل اهالی مانده بود.

سگ‌های ولگرد، معضل دوم
معصومه غیاثوند
ساکن خیابان نفت - منطقه ۵
مدت سکونت: ۵۳ سال
 همرا با معتادها تعداد زیادی سگ ولگرد هم در محله برسه می‌زدند. همین هم باعث شده بود که بعضی از اهالی فکر می‌کردند معتادها این سگ‌ها را با خود می‌آورند، بعد از طرح پاکسازی دره فرحزاد، معتادها جمع آوری شده‌اند، اما هنوز تعدادی سگ در محدوده هست که باعث ترس کودکان و نوجوانان می‌شود. درخواست می‌کنیم برای سگ‌های ولگرد هم طرحی اجرا شود.

در حسرت درختان رود دره
سیروس چگینی
ساکن خیابان سرآسیاب - منطقه ۲
مدت سکونت: ۳۳ سال
 بارها شاهد آتش‌سوزی در رود دره فرحزاد بودایم و حسرت درختانی را می‌خوردیم که چند ده سال عمر داشتند، اما کسی جرأت ورود به دره و خاموش کردن آتش را نداشت، اما از وقتی کار پاکسازی شروع شد، تعداد آنها هم به تدریج کمتر شد. البته بیشتر بهسازی‌ها در غرب دره انجام شده است، ولی سمت شرق رود دره هم نیاز به نوسازی و استحکام‌بخشی دارد. خانه‌های باقیمانده هم باید ساماندهی شوند.

بازگرداندن حیات به رود دره
 علی شمس‌پور، رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران: این طرح از بزرگ‌ترین اقدامات محیط‌زیستی تهران است که با هدف پاکسازی و بازگرداندن حیات به رود دره فرحزاد آغاز شد و علاوه بر رفع آلودگی‌ها، نقش بزرگی در ارتقای کیفیت فرهنگی و اجتماعی منطقه ایفا می‌کند.

اقدام قابل افتخار شهرداری تهران
 سیدعلی یزدی خواه، نماینده مجلس: تیم ششم مدیریت شهری در شهرداری و شورای شهر معروف به مدیریت جهادی هستند. پاکسازی و احیای رود دره فرحزاد پس از یک توقف چنددهه‌ساله انجام گرفت. اقدامات شهری قابل افتخار است و به‌عنوان یک شهروند و خادم مردم از زحمات شهرداری سپاسگزار می‌کنم.

بازگشت زندگی به فرحزاد

مدیریت شهری منطقه ۵ با بزرگی در بهره‌برداری از مسیر فاز نخست رود دره فرحزاد بر دوش داشت

گزارش مهدیه تقوی‌راد
 روزنامه‌نگار
 فاز نخست احیای رود دره فرحزاد مساحت ۵۴ هکتار مشترک بین مناطق ۲ و ۵ شهرداری تهران به اجرا درآمد؛ اما بخش زیادی از فعالیت‌ها در این فاز در محدوده تکه پنجم اجرایی شده که شامل یک خوش‌مرام تا پل آبشار است. می‌دهد.

چرا رود دره احیا شد؟
 هدف از احیای این رود دره ایجاد فضایی به‌صورت پارک طبیعی برای حفظ محیط‌زیست و گونه‌های جانوری مانند روباه، سنجاب و پرندگان بومی و همچنین ایجاد جایگزینی برای استفاده ساکنان شهر تهران به‌جای جاجرو، دمانند و جاده جالوس است. همچنین احداث چند تصفیه‌خانه در محدوده طرح به قابل استفاده شدن آب و پسماند فاضلاب‌های محدوده روستای فرحزاد که به داخل رودخانه سرازیر می‌شود، می‌انجامد.

تملك ۵ ملک معارض
 املاک زیادی در مسیر تبدیل رود دره فرحزاد به اکوپارک قرار داشتند که بخش‌هایی از آنها تحت تملک قرار گرفت. این یکی از طرح‌های شاخص شهرداری تهران است که پس از قریب به یک‌دهه برنامه‌ریزی به بهره‌برداری رسید. با پیگیری‌های مستمری که انجام شد، پس از ۱۰ سال ۵ ملک رضایت دادند که املاک خود را در این طرح به شهرداری واگذار کنند. آنها در جلسات متعدد به واگذاری املاک خود راضی شدند و این هملک به تملک شهرداری منطقه ۵ درآمد.

۱۵ اقدام در تکه پنجم برای احیای رود دره

- احیا و لایروبی قنات‌ها
- احداث نهرها و شبکه‌های آبیاری
- ساخت مسیرهای پیاده‌روی
- اجرای شیب‌بندی‌ها و تراس‌بندی‌ها
- عملیات تخریب، آواربرداری و نخاله‌برداری
- عملیات زباله‌برداری (پسماند)
- فنس‌کشی
- اجرای دیوارهای سنگی خشک‌چین
- اجرای عملیات پل سنگی آبشار (تراس‌بندی و شیب‌بندی‌ها)
- احداث پله‌های سنگی و چوبی
- اجرای گذارهای سنگی رودخانه
- احداث باغ تحقیقاتی
- اجرای عملیات محوطه پل‌های سنگی آبشار و خوش‌مرام
- بازرویانی پوشش گیاهی و کاشت درختان
- احداث تصفیه‌خانه برای ساماندهی فاضلاب‌های جاری

۷۲ در ساعت پیش از افتتاح شهرداری منطقه ۵ چه اقداماتی را انجام داد؟

- داربست و بتن در طول ۲۳۰ متر ورودی نصب شد
- آسفالت به متر ۸۰۰ (طول ریخته شد) ۱۱۰ تن
- گل‌فصلی بیا س هلندی ۴۱۰۰ بوته و درختچه پیراگان کاشته شد

مرحله بعدی: بهسازی از جنوب پل آبشار

فاز دوم احیای رود دره فرحزاد چطور پیش می‌رود؟
 شروع شد، بدون اینکه املاک رها شده تخریب و بهسازی شود. در دوره‌های هم معتادان املاک رها شده را با تاتوق خود کردند و در گذر زمان تعدادشان افزایش یافت. همین موضوع شروع

شکل‌گیری باتوق‌های دائمی
 بین سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵، احیای رود دره به دلیل بروز مشکلات رها شد و از این فرصت بزه کاران، فروشندگان مواد و

از ایجاد قرارگاه تا تأمین روشنایی
 شده بود. در مرحله سوم جاده‌ای برای دسترسی آسان از چند نقطه در تکه دوم پایتخت ایجاد شد. فاز چهارم هم به ایجاد روشنایی اختصاص یافت تا جایی که ۲۵ پایه چراغ نصب شد.

اجرای فاز دوم در منطقه ۲
 فاز اول پروژه اکوپارک فرحزاد در ۴ هکتار در محدوده مشترک مناطق ۲ و ۵ به بهره‌برداری رسید. اما فاز دوم که از جنوب پل آبشار شروع می‌شود در منطقه ۲ قرار دارد. در این مرحله پیش‌بینی شده

پروژه سرعت بیشتری داشته باشد و حتی تا پایان دوره مدیریت ششم به بهره‌برداری برسد. چون در این محدوده تعداد معارض کم‌تر بوده و مجاور منازل مسکونی نیست.

۴ دسترسی از تکه دوم پایتخت

- هم‌زمان با احیای رود دره فرحزاد، مسیرهای دسترسی برای شهروندان از تکه دوم ایجاد شده است. این دسترسی‌ها شامل موارد زیر می‌شود:
- ۱ پل خوشمرام (دسترسی اصلی)
- ۲ پارک ۱۵ خرداد (دسترسی فرعی)
- ۳ چهل پله (دسترسی فرعی)
- ۴ پل ذوالفقار (دسترسی فرعی)

۲۵ پایه چراغ
 در شرق رود دره برای ایجاد روشنایی نصب شده است.

۳۰۰ مترفاصله
 هر کانکس نگهبانی از دیگر کانکس‌ها برای ارتقای ایمنی است.

۲ پلیکنگ
 در فاز بعدی احیای رود دره و محدوده بزرگراه آیت‌الله هاشمی رفسنجانی (نیایش) ایجاد می‌شود.

اکوپارک فرحزاد تیترا داغ فضای مجازی
 افتتاح فاز نخست رود دره فرحزاد به تیترا یک اخبار تهران در فضای مجازی تبدیل شده و شهروندان بسیاری در این باره اظهار نظر کردند.

عبدالمجید خرقانی
@Abdul_Majid33
 برای ما تهرانی‌ها اسم منطقه رود دره فرحزاد همیشه یادآور محل تجمع معتادان بوده که اصلا مناسب خانواده‌ها نبود اما بالاخره با برنامه‌ریزی دقیق دکتر زاکانی و تلاش شهرداری تهران، این منطقه زیبا به محل گردشگری و تفریحی تبدیل شد.

مژگان حق‌مردادی
@haghmoradi70
 با درایت آقای زاکانی و همکاری‌اشون توی شهرداری به مکان تفریحی از تصرف متادان خارج شده و حالا میتونید با خیالی آسوده از طبیعت رود دره فرحزاد زیبا بهره‌برید.

امیرطاهر حسین خان
@a_i_hoseinkhan
 #فقوری، زاکانی جهنم دره فرحزاد را به گلستان تهران تبدیل کرد. #دره فرحزاد #زاکانی

سید علی موسوی
@protler995
 دره فرحزاد که تا همین چند وقت پیش باتوق معتادها بود، با تلاش و کمک شهرداری و تیم دکتر زاکانی تبدیل به یک مکان تفریحی-گردشگری شده و حالا مردم میتونن با خانواده و خیال آسوده ازش استفاده کنن.

سعید ابراهیمی
@Saeed_Ebrahimi
 پاکسازی #دره فرحزاد پروژه قابل اعتنایی است با تمام نقدها به زاکانی و مدیریت شهری!

اعظم سادات سیدمومنی
@seyedmomeni72
 افتتاح داریم چه افتتاحی رود دره فرحزاد تبدیل به یک جاذبه گردشگری شد و این وسط به خدایقوت به آقای زاکانی و تیم شهرداری بگیریم چون محلی که برای تجمع معتادها بوده رو تبدیل به یک فضای امن و درجه یک برای مردم شهر کردند

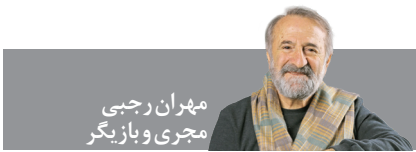
محمدحسین جانشی
@mhcz313
 رود دره فرحزاد به زمانی مکان تجمع معتادان و مشاهده آسیب‌های اجتماعی بود؛ فضایی آلوده و غیرقابل رفت‌وآمد برای مردم... ولی با تلاش تیم شهرداری تهران، این فضا هم امن و پاک شده، هم قراره تبدیل به جاذبه گردشگری بشه! کج بود می‌گفت زاکانی طبیعت خراب می‌کنه و مسجد می‌سازه؟

م. گناتوی
@m_ghanavati
 رود دره فرحزاد از محل تجمع معتادان و نقطه آسیب‌های اجتماعی، با تلاش‌های شهردار زاکانی تبدیل به جاذبه گردشگری شد؛ این همون تبدیل تهدید به فرصت هاست. بصیرت انقلابی زاکانی واقعا ماشاالله داره...

میلاد علی‌نیا
@Milad_Aliniya
 در دومینوی خدمت، بعد از ۳ سال تلاش، دره فرحزاد از معتادان متجاهر پاکسازی شد و #اولین پارک طبیعی تهران با بهره‌گیری از مصالح طبیعی جهت حفظ زیست‌بوم و احیای محیط طبیعی درون شهری، افتتاح می‌شود. #خدایقوت

نگار: شهرتپوری محسن صیادی

نگه

مهرداد رحیمی
مجری و بازیگر

دست همه دست اندرکاران را می بوسم

آخرین بار ۷ سال پیش برای بازی در یک تله فیلم به کارگردانی بهرنگ توفیقی به فرحزاد رفتم. یاد هست محیط خیلی ناامن و خطرناک بود. حضور پر تعداد معاندان این نگرانی را به وجود آورده بود که نکند مورد هجوم آنها قرار بگیریم. از طرفی یاد هست مردم ساکن آن محدوده از اینکه از فرحزاد فیلمبرداری می کردیم خیلی ناراضی بودند. می گفتند شما با فیلمبرداری از این تصاویر و پخش آنها آبروی ما را می برید. حالا خوشحالم که این محدوده به یک محل امن و آبرومند تبدیل شده است. این اتفاق بسیار بسیار مبارک را تبریک می گویم و دست همه دست اندرکارانی را که از فکر و ایده تا اجرا در این پروژه نقش داشته اند، می بوسم.

فاطمه گودرزی
بازیگر

دست مریزاد به مجریان اکوپارک

دست مریزاد می گویم به افرادی که طرح اکوپارک فرحزاد را اجرا کردند و معتقدم برای کلانشهری مانند تهران هر قدر فضای سبز، بوستان و محیط گردشگری درست کنند باز هم کم است. این شهر سال هاست که با ساختمان های بلند محاصره و با هوای آلوده به یک شهر صنعتی تبدیل شده و هوای خشکی پیدا کرده است. اگر فضاهای امنی برای گردش خانواده ها درست شود که آخر هفته ها و تعطیلات به جای جاده چالوس و شمال به این محیطها بروند، خیلی خوب است. البته من مدت هاست به دلیل شلوغی و هوای آلوده از تهران خارج شده ام و در محدوده جاجرود زندگی می کنم، ولی اگر ساکن تهران بودم قطعاً یکی از فضاهای گردشگری که همراه خانواده به آن سر می زد، فرحزاد بود.

کازم احمدزاده
مجری

خوشحالم که این طرح به بار نشست

یادم هست سالها پیش موضوع تبدیل رودر رود فرحزاد به یک محیط امن گردشگری در دستور کار شهردار منطقه ۲ و شهردار تهران بود و حالا خوشحالم که بعد از گذشت سالها به ثمر رسیده است. اینکه یک پروژه در چندین سال دغدغه چندین شهردار باشد نشان می دهد که پروژه بسیار مهم و کلانی است. این طرح کار قشنگ و حرکت درستی است و علاوه بر ایجاد یک محیط امن گردشگری موجب امنیت خود ساکنان فرحزاد هم شده است؛ چون تا آنجا که اطلاع دارم حضور معاندان در آنجا یک پارادوکس فرهنگی به وجود آورده بود و ساکنان آن محدوده از این موضوع ناراحت بودند. الان که متوجه شده ام این پروژه به بار نشست بسیار خوشحالم.

سیروش هستی
بازیگر

معاندان محدوده ساماندهی شدند

من دیروز برای فیلمبرداری به آن محدوده رفته بودم و با چشم خودم تغییرات خوبی را که در آن محدوده رخ داده دیدم و بسیار خرسند شدم. خوشحالم که این محل امروز افتتاح شده و در ایام تعطیلات آخر هفته و تعطیلات نوروز مردم می توانند به جای چالوس و... به تفرجگاهی که در داخل تهران است، بروند. به خاطر ایسنا اتفاق خوب به مدیران شهری تبریک و خسته نباشید می گویم. نکته مهم دیگر از نظر من این است که معاندانی را که در آنجا به سر می بردند به کمپ برده و ساماندهی کرده اند، ولی اگر آنها را از یک نقطه متمرکز در نقاط دیگر پخش کرده باشند، اتفاق خوبی نیست.

امیرا شریفی مقدم
مجری

رودر رود فرحزاد، جاده چالوس تهران است

این محل تکه ای زیبا و بیلابلی جنگلی در تهران است و به زودی جای جاده چالوس را خواهد گرفت. من ساکن منطقه ۵ تهران هستم. خوب می دانم که روزگاری رودر رود فرحزاد به محلی برای تجمع معاندان تبدیل شده بود، ولی حالا یک فضای زیبای تفرجگاهی شده است و حتی می تواند مسیر کوهنوردی باشد. شنیده ام این مسیر به امامزاده داوود راه دارد که این هم می تواند مسیر مناسبی برای تردد زائران باشد. توصیه می کنم به مراجعان که حتماً کفش کوهنوردی بپوشند. من مادر ۴ فرزند هستم و این تفرجگاه می تواند در سفرهای خانوادگی جایگزین جاده چالوس شود؛ چراکه به نظر من اینجا به عنوان مسیر بیلابلی، جای جاده چالوس را خواهد گرفت و من حتماً از این فضا برای تعطیلات آخر هفته همسراه با خانواده استفاده خواهیم کرد.

تبدیل رودر رود به قطب گردشگری

عبدالمطهر محمدخانی، سخنگوی شهرداری تهران: درخواست ساکنان منطقه رودر رود فرحزاد برای ایجاد امنیت و آرامش در محدوده، مدیریت شهری را بر آن داشت تا به ساماندهی این منطقه خوش آب و هوا در پایتخت بپردازد. از سوی دیگر اکوپارک فرحزاد ظرفیت تبدیل شدن به یکی از قطب های گردشگری در شهر را دارد.

تهرانی ها دیگر شمال نمی روند

همراه بیوک میرزایی در محل اکوپارک تهران گشت زدیم

متولد
۱۳۳۴

تولد
تهران

تحصیلات
فارغ التحصیل رشته علوم سیاسی

متولد تهران و بچه «لب خط» و بازنشسته رادیو بوست. البته میرزایی از سالها قبل در غرب تهران و محله سعادت آباد زندگی می کند و اهل پیاده روی هم هست؛ برای همین وقتی از او می خواهیم به رودر رود فرحزاد برویم، می پذیرد و می گوید: فرحزاد یک جاذبه گردشگری منحصر به فرد برای اهالی پایتخت است که باید بیشتر معرفی شود. شرح این دیدار را در ادامه بخوانید.

فکر می کردم در قرق معاندان است

چند متر دورتر کارگران مشغول کندن زمین و پیاده راهسازی هستند؛ عملیاتی که بخشی از پروژه ساماندهی رودر رود فرحزاد و قرار است این بخش از شهر سامان بگیرد و به یکی از مفرح ترین تفرجگاه های پایتخت تبدیل شود. میرزایی به کارگران خدقوت می گوید و ادامه می دهد: «خیلی وقت بود که به اینجا نیامده بودم؛ چون شنیده بودم رودر رود فرحزاد در قرق معاندان متجاهر و ارادل و اوباش است، اما به نظر می رسد این محدوده ساماندهی و از حضور معاندان پاکسازی و برای خانواده ها امن شده است.»

به یاد خاطرات قدیم

در خنکای مطبوع هوای پاییز تهران به رودر رود فرحزاد می رویم و بعد از مسیّر پر فراز و نشیب به پایین دست و کنار رودخانه می سیم. صدای شرشر آبی که از میان درختان کهنسال جاری است میرزایی را به یاد خاطرات قدیمی می اندازد. در حالی که با وجود درز آواز تلاش می کند خود را به کنار آب برساند، می گوید: «پادشاه به خیر، قدیم ها که بچه بودیم وقتی همراه پدر و مادرم به زیارت امامزاده داوود می رفتیم، از فرحزاد می گذشتم.»

بساط غذا کنار آب

مشتی آب بر می دارد و به صورت می زند و صحبت هایش را اینطور ادامه می دهد: «خوب یاد هست؛ راه طولانی بود، پای پیاده با ساوار بر قاطر و اسب این مسیر را تردد می کردیم، وقتی خسته و گرسنه می شدیم کنار آب سفره های پهن می کردیم و غذایی می خوردیم.»

از اسب به زمین افتادم

در یکی از صحنه های فیلمبرداری از اسب به زمین افتادم و از آن موقع زانویم درد می کند.

مردم را مطلع کنید

میرزایی از شهردار کوهستان منطقه ۲ می خواهد افتتاح این مجموعه را با بنر و پارچونوشت در شهر به اطلاع عموم مردم برسانند و می افزاید: «خانه من از اینجا فاصله چندانی ندارد، ولی از وجود این مجموعه بی اطلاع بودم. بهتر است اطلاع رسانی ها بیشتر شود. اگر این فضاها ساخته شود، خیلی ها دیگر آخر هفته ها به شمال یا اطراف شهر نمی روند؛ البته مشروط به اینکه بدانند چنین جایی وجود دارد.»

بیوک میرزایی اوقات فراغتش را چطور می گذراند؟

وقت چندانی برای فراغت ندارم، ولی هر وقت فرصتی پیش بیاید پیاده روی می کنم و به باشگاه میروم تا بدن سالمی داشته باشم؛ چون برای بازیگری باید بدن سالم داشته باشم وگرنه بیکار می شوم.

مشغولیت هنری این روزهای آقای بازیگر

صبح ها به رادیو می روم و عصرها در اسپرینال، یکی برای شبکه خانگی و دیگری برای تلویزیون مشغول بازی هستم.

از اسب به زمین افتادم

در یکی از صحنه های فیلمبرداری از اسب به زمین افتادم و از آن موقع زانویم درد می کند.

تجویل اکوپارک به شهروندان

در لابه لای شاخ و برگ سبز درختان بل چوبی زیبایی که آسوی رودخانه را به هم وصل کرده خودنمایی می کند. از روی بل مردی که به نظر می رسد از ساکنان همان اطراف است به همراه چند قاطر عبور می کند. قدم زان از کنار بل چوبی می گذریم تا به لب سنگی که در بالای رودخانه جانمایی شده می رسیم. حسام سلطانی، شهردار کوهستان منطقه ۲ که در محوطه حضور دارد به میرزایی توضیح می دهد که این بل ها و فضاسازی ها بخشی از پروژه ساماندهی رودر رود فرحزاد است که به زودی تکمیل می شوند و با عنوان اکوپارک در اختیار شهروندان قرار می گیرند.

باید قدر اینجا را بدانیم

در مسیر برگشت از فرحزاد از کنار ماشین های سنگینی که مشغول خاکبرداری و بهسازی جاده هستند عبور می کنیم تا به بلندای تپه های مشرف به فرحزاد برسیم. از بالای تپه ها سرسبزی و زیبایی رودر رود بیشتر به چشم می آید. میرزایی می گوید: «خیلی خوب است که در شهر با همه شلوغی ها و دود و دم و ترافیک، یک چنین طبیعت زیبایی داریم. باید قدرش را بدانیم. یاد هست وقتی بچه هایم کوچک بودند بیشتر برای تفریح به پارک لاله و بلوار کشاورز می رفتیم، ولی حالا با اینکه وقت سرخارندن ندارم اگر این اکوپارک افتتاح شود، حتماً به اینجا می آیم.»

تهدید شهر، فرصت شد

عسکر جلالیان، معاون حقوق بشر و امور بین الملل وزارت دادگستری: رودر رود فرحزاد یک مرکز جدی نقض بهداشت، سلامت و امنیت عمومی بود. این مرکز و کلونی نگران کننده از بین رفته و به یک موقعیت بسیار ارزشمند برای شهروندان تبدیل شده است. آنچه در رودر رود فرحزاد توسط شهرداری تهران انجام شده، قابل تحسین است.

فرحزاد؛ مناسب پرندنگری و عکاسی در تهران

رودر رود فرحزاد چون نگینی در میان ساختمان های سیمانی و آهنی و بل های بزرگ کلانشهر تهران می درخشید. این دره که به تازگی توسط شهرداری احیا شده است جزو جاذبه های بی نظیر و ارزشمند تهران است. ارزشمندی احیای دره وقتی بیشتر مشخص می شود که بدانیم این محیط در گذشته شاهد رخداد های تلخی بوده و به خاطر تجمع معاندان و مواد فروش ها و انباشت زباله آب، خاک و محیطش بسیار آلوده شده است و درختان و طبیعت و زیبایش در حال نابودی بود.

زیباترین دره تهران

این دره به نظر من زیباترین دره تهران است؛ چون دره های دیگر بیشتر کوهستانی است و از درخت خیلی خبری نیست و بیشتر سنگ و کوه است، ولی این دره یک مسافت خیلی طولانی هم رود دارد و هم درختان کهنسال ۱۰۰ تا ۲۰۰ ساله. حالا که به همت شهرداری پاکیزه و از معاندان و زباله ها پاکسازی شده جای بسیار باارزشی به وجود آمده که مردم می توانند از آن استفاده کنند. من اطمینان دارم که مردم با دیدن این دره شوکه می شوند؛ چون فکر نمی کنند که چنین دره ای در تهران باشد! اینقدر جذاب و زیبا.

باتوق مناسب پرندنگری و عکاسی

از آنجا که شهرداری المان های طبیعی را برای احیای دره حفظ کرده اینجا محیطی بکر است و لوکیشن زیبایی برای عکاسی به شمار می رود که در همه فصل ها جاذبه خاص خودش را دارد. علاقه مندان به طبیعت می توانند در این طبیعت بکر عکاسی کنند. همچنین برای افرادی که به پرندنگری علاقه دارند محیط فوق العاده ای است. در این محیط تنوع پرندگانی چون کباب، مرغ، سار، مرغ مینا و... بسیار است. در واقع در این دره امکان گردشگری، عکاسی، پرندنگری، کوهپیمایی و... یکجا فراهم شده پس با احتیاط وارد آنجا شوید و به محیط آسیب نزنید.

روشن کردن آتش ممنوع

امیدوارم با این تبلیغاتی که شده مردم در این مکان گردشگری را بشناسند و حتماً از آن بازدید کنند؛ البته برای بازدید کنندگان توصیه هایی هم دارم؛ اول اینکه به هیچ عنوان در این دره برای غذا پختن آتش روشن نکنند و در واقع آنجا را مثل پارک ندانند، بلکه به چشم یک محیط ورزشی ببینند که فراسد در آن چند ساعت کوه پیمایی و طبیعت گردی کنند. حتماً با خودشان آذوقه سبک مثل ساندویچ و آب آشامیدنی ببرند، زباله نریزند و با لباس گرم و کفش مناسب طبیعت گردی به این دره بکر و طبیعی بروند؛ به ویژه وقت کنند که در فصل های سرد آنجا مثل کوهستان سرد و لغزنده است؛ پس احتیاط کنند.

پاکسازی و احیای دره فرحزاد؛ یک اتفاق بزرگ

خبر نداشتیم که احیای رودر رود فرحزاد به پایان رسیده است. قطعاً این یک اتفاق خوب و کاری بسیار ارزشمند است. یادم هست سالها پیش این منطقه باتوق معاندان بود. می نشستند و به راحتی مواد مصرف می کردند. البته اینها در ظاهر است و در باطن قضیه بسیار چرک تر است؛ مثل فیلم سنسوری که نشان می داد آنجا که کلونی معاندان بود حتی سر کفش افرادی که فوت می کردند هم دعوا داشتند. اینکه این منطقه که کلون انواع آسیب های اجتماعی بود، تبدیل به یک محیط گردشگری خانوادگی شده اقدام ارزشمندی است، اما ارزشمندتر از آن بخش اول کار شهرداری برای جمع آوری معاندان و از بین بردن لانه فساد است.

هدیه سرسبزی و خرمی به مردم

در واقع آن افراد از دره نمی توانستند خرج موادشان را دریاورند و به اطراف پخش می شدند تا با هر وسیله ای پول موادشان را به دست دریاورند. به نظر من این اتفاق که در فرحزاد که با شجر زمان دست افراد معناد افتاده بود، حالا تبدیل به یک فضای سبز گردشگری شده که همه اهالی پایتخت همراه خانواده هایشان با خیال راحت و امنیت می توانند از آن بهره مند شوند، یک اتفاق بزرگ است؛ یعنی تبدیل کانون فساد به یک منطقه سرسبز، خرم و محیط خانوادگی جهاد است.

مشابه این اتفاق در سوئیس رخ داد

من به خاطر مسائل خانوادگی سالی چندبار به سوئیس سفر می کنم. در این کشور پیشرفته و مرفه هم این اتفاق رخ داد. وسط شهر زوریخ یک پارک قدیمی وجود دارد که سالها باتوق و محل تجمع معاندان شده بود و آنها به راحتی و در ملاعام مواد مصرف می کردند و این پارک به عنوان لانه فساد در اروپا معروف شده بود. سیاست شهر در وقت آنجا بود که جوانان فلاکت و بدبختی آنها را ببینند و عبرت بگیرند، اما بالاخره شهرداری سر کار آمد که همه معاندان را جمع آوری و منطقه را پاکسازی کرد و دوساره آن محیط برای حضور خانواده ها مهیا شد.

امیدوارم تجهیز شود

امیدوارم با احیای رودر رود فرحزاد مسیرهای مناسب پیاده روی برای مردم درست کنند؛ مسیرهایی که چند ساعت مردم در دامنه کوه قدم بزنند. در طول مسیر وسایل بازی برای بچه ها بگذارند. وسایل ورزشی و طناب های مخصوص ورزش برای بزرگسالان جانمایی کنند. از همه مهم تر در ابتدای مسیر فروشگاه ها و مغازه هایی باشد که مردم بتوانند نیازهای اولیه شان را از آنجا تهیه کنند.

حافظ
ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما
آبروی خوبی از چاه زنجندان شما

صفحه از: علیرضا بهرامی

صاحب امتیاز:
مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
سردبیر: دانیال معمار

معاونان سردبیر:
شهرام فرهنگی، علی عمادی
شاهین امین، حامد فوقانی
مدیر فنی: حامد بیزدانی
مدیر هنری: مهدی سلامی
دبیر عکس: امیر پناهپور

سیاسی و دیپلماتیک:
مدیر: حسین ارجلو
شهرنگار:
مدیر: پروانه بهرام نژاد
دبیر: مریم باقرپور

اقتصاد:
مدیر: حسین لطفی
دبیر: مریم موسوی پور

تماشاگر:
مدیر: امیر محمد یعقوب پور
دبیر: لیلی فرسند

ایران شهر:
مدیر: زهرا عباسی
تندیسچی:
مدیر: عیسی محمدی
دبیر: مریم سرخوش
سرخ:
مدیر: جواد عزیز
مدیر: محمد جعفری
دبیر: زهرا حاجی
سرزمین من:
مدیر: محمد باریکاتی

جامعه:
دبیر: فهیمه طباطبایی
گزارش:
مدیر: مهرداد میر
دبیر: فاطمه عسگری نیا
۳۴ (سینما و تلویزیون):
مدیر: سعید فروزی
دبیر: علیرضا محمودی
صفحه آخر:
دبیر: جواد نصرتی
طرح و گرافیک:
دبیر: محمدعلی حلیمی

ف مثل فرحزاد

اینجا جاده چالوس نیست؛ بیخ گوشمان در غرب تهران است

همه چیز در رود دره فرحزاد خبر از تغییر و تحولی بزرگ می‌دهد. هر جای این رود دره که پیش از این برای سال‌ها سیاهی، آسیب و خرابی بود، حالا روشنی و سرسبزی شده است. این چند قاب، مروری بر تصویرهای چشم‌نواز تازه‌ای است که جای تصاویر تلخ قدیمی را گرفته‌اند.

عکس: حامد خورشیدی
برای صیانت از باغ‌های
توت و گردوی معروف فرحزاد
در این دوره نه تنها درختی
قطع نشد، بلکه حالا نمایی
تماشایی ایجاد کرده است.

عکس: حامد خورشیدی / قبل از تغییر وضعیت رود دره فرحزاد، هیچ‌کس جرأت نداشت از مسیر خاکی کوچک‌بانی
که مشرف به مسجد جامع فرحزاد است، عبور کند. حالا امنیت به این مسیر بازگشته است.

عکس: امیر رستمی / رود دره سال‌ها در تسخیر معاندان بود اما این روزها با
احیای آن به یکی از باتوق‌های گردشگری پاییزی تبدیل شده است.

عکس: محمد عباس نژاد / اینجا پارک جنگلی نیست. رود دره فرحزاد است
که تا همین چند وقت پیش معاندان در آن اتراق می‌کردند.

عکس: محمد عباس نژاد
زمان احیای رود دره فرحزاد از بل
چوبی قدیمی که شرق و غرب رود
را به هم وصل می‌کرد، چند تخته
باره سوخته باقی مانده بود که حالا
دوباره مرمت و بازسازی شده و
چنین فضایی شکل گرفته است.

عکس: امیر رستمی

این هم باتوقی جدید
برای تفریح و ورزش.
دوچرخه‌سواری در میان
باغ‌ها و رودها هدیه مدیریت
شهری به مردم.

عکس: محمد عباس نژاد
بر لب برکه نشین و گذر جدید فرحزاد ببین.